GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajstóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 3 fl. v.a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXVII.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

Nr. 85. **Brasiovu 3 Decembre 21 Novembre** **1874.**

Partit'a Calvinésca din Transilvani'a.

Lectorii D-tale, domnule Redactoru, nu voru luá titlulu acestei corespondentie in sensu religiosu, ci curatu in sensu politicu. Este adeveratu, ca dela cunoscutulu in istoria Ioanu Calvinu (in secululu alu 16-lea) s'a datu nume unei secte religióse de mare celebritate. Calvinu fusese de nationalitate francu, ér' in limb'a francésca acestu nume s'a corruptu asia, ca se scrie Chauvin si se pronuntia Sioven, ér' noi se nu ne mai bajocorimu limb'a inca si cu acésta schimositura, ci se scriamu si se pronuntiamu Calvinu. — Calvinii trecu in ochii catholiciloru din Franci'a inca si astadi de ómeni reutatiosi, iubitori de certe, bataiosi, bellicosi. De aici nu mai scimu cui -i veni mai antaiu in capu inainte cu cati-va ani la Parisu, cá partitei militarie si bellicóse se-i dè numele de calvina si calvinia (Chauvin, Chavinismu). In pucini ani acésta nomenclatura se adoptá mai alesu in diaristica si strabatú pana in Ungari'a, unde acum avemu nu numai calvinia religiósa, ci si calvinia politica, ér' sub acésta din urma se intielege partit'a politica doritória de a domina si a subjugá. Vine acumu dn. Alexandru Hegedús, din intemplare fetioru alu renumitului predicatoru calvinescu Hegedús, care fusese odiniora parochu la unu catu romanescu calvinitu, de unde apoi se stramutá la Clusiu, si botéza pe partit'a cea nóua politica formata de aristocrati „partita calvinésca din Transilvani'a“ *), apoi mi-ti'i ja la refrecu, precum se dice pe la noi, si le arata, ca tocma ei, boierii, n'au nici-o causa de a se rescolá si a turburá tiér'a, precum se incérca se faca din nou. Écca ce le dice dn. Hegedús in „M. Polgár“ nr. 264:

Aristocratii din Transilvani'a s'au rescolatu acuma dintr'odata asupra gubernului, parlamentului si a uniunei, ér' in constitutionea ungurésca redu numai blastemu. Ei invétia pe romani si pe sasi, cum se agitadie in contra uniunei, cum se dehonestédie parlamentulu ungurescu, cum se inferedie pe gubernu de tradatoriu alu patriei (haza árulo). Dèr' sciti voi, care este adeverat'a causa a rescólei boiresci? Ei se temu, ca déca se voru inmulti cevasi alegatorii romani, acestia nu-i voru mai alege la dieta si asia -si voru perde cu mandatulu si folósele. Cá se -si ajunga scopulu, ei vrédu se insiele pe poporulu maghiaru (felültetni), se tiena cu el si se lucre in contra romaniloru. Preteste de nimicu; pentru ca éta, cas'a magnatiloru a facutu pe voi'a boieriloru din Transilvani'a, si se pare, ca va fi asiá precum voru vrea ei. Déca acesti boieri striga incontra blastematiiloru comise in cei siepte ani trecuti, apoi in acestea cei mai vinovati suntu totu ei. La tóte legile cele mai rele pe care astadi le condamna, ei votara regulatu si fara exceptiune cu partiti'a ministeriale. Déca agitatiunile nationali au crescutu, déca sasii au apucatu de asupra si déca romanii suntu turbati (a románok dühösek), apoi totu boierii suntu de vina. Au nu Lonyay s'a lasatu in negotiatiuni cu romanii, tocmai acelu Lonyay, carui acesti boieri se inchiná pana la pamentu **).

*) Az Erdélyi Chauvinok.

**) Aici Hegedús o incurca. Lonyaistii néga. Nu face nimicu. Vedi mai la vale.

Ei se plangu pentru lips'a securitatiei publice; dér' totu ei in siepte ani nu ceres nici o reforma. Au nu domina gendarmeri'a si codicele austriacu pana astadi in Transilvani'a? Cine au votatu bugetele cele mari? Boierii. Cine au votatu junctiunea cea rea pentru Ungari'a pe la Orsiova? Totu boierii *). Cine au votatu imprumuturile cele nebunesci? Boierii si ér' boierii. Cine apára tóte conditiunile dualismului pe viétia pe mórte? Totu acésta partita boiresca si preste totu gubernamentalii din Transilvani'a etc. etc.

— Adeca boierii nostri ardeleni cu mancarimea loru de a se certá, cu poft'a excessiva de dominatiune, cu trufi'a loru de magnati, ne deters dintr'odata la toti de lucru. Óre se nu fia acesta numai unu orcanu intr'unu pacharu de apa? Nu credemu. Suntu mai multe alte semne, ca si ei s'au saturatu de Uniune (mai bine fusiune), si inca multu mai curendu decatu credeamu noi dela inceputu si anume atunci, candu cei 1493 romani fruntasi -si permissera a spune monarchului in petitiunea loru substernuta in 30 Dec. 1866 urmatóriele cuvente: „Majestatea Vóstra! Romanii Transilvaniei suntu o natiune otielita in cursu de mai multe vécuri prin suferintiele cele mai aspre; ei -si pastrédia cu credintia suvenirele si convictiunile sale politice, in catu tocma si pe unde li se precurma firulu istoriei, unu instinctu sanatosu politica totu nu'l parasesce. Natiunea romanésca nici acuma nu dà credieménta la opiniunile politice si nationale predominitórie in Ungari'a. Romanii voiescu a remané pentru tóte temparile in Transilvani'a si in monarchi'a austriaca, ér' unguri la nici unu casu nu voliescu a se face. . . . In Ungari'a din oricare cestiune politica se face cate o cestiune strinsu nationala etc.“ Totu acolo s'a disu Monarchului: „Prin uniune se prepara total'a dissolutiune a natiunei romanesci si ruin'a Transilvaniei.“

Boierii acestei tieri voisera se faca natiunei romanesci reulu celu mai mare possibile prin desfiintiarea autonomiei acestei tieri, acum inse redu ei insii, ca au patit'o cá scorpiile, despre care naturalistii spunu, ca déca se irrita reu, séu déca se afla in periculu din care simtu ca nu voru poté se scape, -si spargu capulu ele insele cu cód'a loru cea ascutita. Nu le-a placutu se fia domni acasa la noi, in Transilvani'a, din ura si urgia asupra romaniloru, de frica, cá nu cumu-va se siéda alaturea cu ei si cate unu romanu la més'a verde, precum disese pe la 1863 unu br. Bornemissza si pe la 1847 patricianii din Sibiiu si unulu dela Brasiovu (Aug. Roth); acum inse au ajunsu vai de capulu loru in Buda-Pest'a, cá se fia tractati ceva mai bine decatu cersietorii, pre cari'i dai pe usia afara, precum ne spuse chiaru c. Bánffy, si precum se scie din mii de alte gure. Cersietori! Ce consolatiune mare pentru romani! Asia dér' unionistii, fusionistii, maghiarii veniti immediatu din Scithi'a (!) suntu considerati in Buda-Pest'a totu cá si romanii, de cersietori. Si maghiarii transilvaneni suntu bajocoriti de válachi, totu precum suntu bajocoriti si romanii. Minunatu!

Totu reulu -si are si partea sa buna. Dualismulu pre langa immensele rele, care se potu asemená cu plagele din Egiptu, ne aduse anume nóue romaniloru acelu bine, ca de una parte mai curati corpulu nationale de cateva caractere de cameleoni, de alta ne dete unu nou testimoniu ungurescu despre originea romanésca a miiloru de renegati, ér' pe acestia -i dusera la o scóla, unde-i invetiara se cunósca ce insémna a cadé la conditiune de sierbitori, a fi numitu oláh. Deci déca astadi boierimea transilvana, grafi, baroni, nobili mari si mai mici se revoltara asupra maltratarei ce dicu ei, ca le vene dela ungureni, apoi tieneti mente ómeni buni, ca acésta este partea cea romanésca a sangelui ce s'a revoltatu in venele loru, pentru-ca au inceputu se védia si se simtia, ca aci nu maghiarulu venitu din Scithi'a (?) este insultatu si despretiuitu, ci romanulu renegatu. Dér' ce se le faci diavoliloru de ungureni veniti din Scithia (?), déca ei pórta ura asia cumplita in contra elementului dacoromanescu, in catu nici de familiile renegate nu mai voliescu se audia.

Evreii dicu, ca tradarea de sange se pedepsesce pana in a sieptea sementia; asia dér' déca cinera venduse sange romanescu inainte cu 250 de ani, mai au se sufere inca si stranepotii loru cei din dilele nóstre pedépsa grea, dér' prea bine meritata, care adeca merge indereptu pana la Georgie Rákoczi celu spulberatu.

Pana se se mai astempere cevasi mani'a boieriloru nostrii transilvani renegati, se ne tragemu pucinu computu si cu onorabilele d. Al. Hegedús, care pe romanesce se dice Lautariu, fetiorulu popii romaniloru calviniti.

Dn. Lautariu tiene una, ca magnatii nostrii transilvani numai de acesa se oppunu la inmultirea alegatoriloru de nationalitate romana, ca acestia nu le voru da voturile, prin urmare, ca mai multi domnisiori -si voru perde scaunele de deputati. D. Hegedús alias Lautariu se nu faca domniloru aristocrati atata spaima cu romanii. Densulu trebue se scia, cum scie tóta lumea, ca in periódele electorali dela 1866, 1869, 1872, acei romani din poporu, carii au mersu la urna, au fostu parte insielati cu minciunile cele mai nerusinate, mai mare parte inse terrorisati, trasi cu forti'a prin subprefecti, si candu vediura, ca nu mai merge nici asia, tramisera pre cativa candidati, carii versara cate 20—40 mii p'intre poporu, séu cá se spunemu adeverulu curatu, p'intre conductorii poporului, ca-ci acest'a abia vediú cate 1—2 florini de alegatoriu. Inse chiaru si asia fugira multime de alegatori romani dela urna. Este cunoscuta si pressiunea cea mare ce se facú asupra clerului cu amerintiarile, ca se voru taliá subventiunile de cate 50—100 de mii, care se votédia pe fia-care anu, cá si portiunile de pane si de ovesu, de ex. pentru regimentele de husari. Crede óre d. Hegedús alias Lautariu, ca se póte, cá infami'a din an. 1872 se mai cada si in an. 1875/6 asupra poporului romanescu? Noi credemu contrariulu, ca adeca romanii se voru abtiené dela urna cu atatu mai vertosu, cu catu novell'a electorale ungurésca si tóte desbaterile cate au decursu estempu asupra ei, suntu una insulta nóua si unu nou testimoniu de hostilitate nationale, datu de catra diet'a ungureniloru in contra natiunei nóstre.

Dn. Hegedús alias Lautariu sustiene, ca valachii ar' fi turbati asupra maghiariloru. Densulu se insiéla, cade si in peccatulu calumniei. Romanii au iubitu totu-déun'a mai multu pe maghiari, decatu acestia pe ceia. Dn. Hegedús cunósce fórte

*) Mei, mei, ce curiosu! —

bine sentenți'a vechia a maghiarilorŭ celorŭ veniți din Scithia (nu a celorŭ renegați), care tiene, ca pe valachu se-lu spendiuri atunci, candu ti se pare ca -lu iubesci mai „multu.“ *) Din contra, valachii nu potescu nici odata mórtea maghiarilorŭ, ci sentinți'a loru coprinde numai: „Candu -ti este mai dragu, scóte-i unu ochiu.“ Care din acestea sententie este mai barbara, se judece Europ'a cea luminata. Ca toti romanii transilvani, cu exceptiune numai de cati-va ambitiosi si altii pucinu-credentiosi, au luatu de siepte ani positiune de observatori passivi, si ca de siepte ani lasara pe toti renegatii cá se-si alerge caii in voi'a venturiloru, acésta tocma nu va se dica turbare, ci mai virtosu competu si moderatiune exemplaria.

Dn. Hegedüs mai spune si de gendarmeri'a austriaciloru, ca a remasu in Transilvani'a, si inculpa totu pe boleri. Este prea adeverata, ca indata in a. 1861, pre candu gendarmeri'a fù scósa din Ungari'a cu chiote, gubernulu Miko-Kemény celu de optu luni s'a rogatu de imperatulu, cá din Transilvani'a se nu scótia gendarmeri'a, ca-ci le este frica de romani. Totu asia cernusera si sasii din Sibiiu. Dér' totu asia este de adeveratu, ca in acelasiu tempu romanii inca au cerutu la curte prin deputatii loru, cá pentru Dumnedieu se nu se scótia gendarmeri'a din tiéra, ci se o tiena acilea pentru sustienerea securitatiei publice in Secuime, si pentru infrenarea unoru tirani turbati, precum erá Jenei Jos. si toti cei de classea lui, carii erá p'aci se incépa érasi a inpusca din romani. Asia dér' se scia d. Hegedüs, ca romanii voru, ceru si pretendu, cá institutiunea de gendarmi se remana acilea, ér' de pandurii din Ungari'a se ferésca Dumnedieu pe tóta lumea, se si-i tiena densii acolo de mostenire, dér' pe noi se ne lase in pace cu gendarmii si cu codicele austriacu, carele este neasemenatu mai bunu decatu tóte legile Ungariei. Si mai in scurtu, dn. Hegedüs et Co. se ne lase in pace, se ne organisamu noi nóue justitia si politia, si se fia incredintiatu, ca va fi multu mai buna decatu a loru

*) „Az oláhot mikor leg inkább szereted, akkszd fel.“

Congressulu electoralu.

Sibiiu 16 Novembre.

La 11 óre deschide Presanti'a Sea P. Episcopu Miron Romanulu, cá comissariu congresualu, siedinti'a anunciata.

Dupa resolverea unoru curentie, mai cu séma concediuri, anuncia presidiulu reportulu deputatiunei congresuale, insarcinate cu immanuarea actului de alegere in regimu spre preinalta intarire.

Se cetesce reportulu si findu ca are doue parti si adeca: una carea tratéza despre activitatea deputatiunei si alt'a, carea tratéza spesele ce le a avutu deputatiunea: — partea prima se ia spre sciintia, iéra partea a dou'a se transpune comissiunei bugetarie.

Dupa acést'a presidiulu da spre cetire resolutiunea reg. mai antaiu in limb'a officiale a statului, apoi romanesce, carea in traducerea autentica e precum urméza:

„Min. reg. ung. de culte si instructiune publica Nr. pres. 1688.

Préumilit'a adresa a congresului Metropoliei gr. or. romane, intr'unitu in Sibiiu la 27 Oct. a. c., indreptata din siedinti'a sea dela 2 Novembre a. c. catra Maj. Sea ces. si apost. regésca si inmanuata mie prin anume esmis'a deputatiune pentru presentare la préinaltulu locu, prin carea pre langa cererea gratiósei intariri préinalte se notifica resultatulu alegerei de metropolitu, efectuite la 1 Novembre, presentandu-se in préumilit'a mea representatiune din 14 Novembre a. c. Maj. Sea ces. si apost. reg. s'a indurat'u la acea in Gödöllö la 19 Nov. a. c. pregratiosu a-mi comunicá urmatórea resolutiune préinalta:

„La propunerea ministrului Meu reg. ung. de culte si instructiune publica, pre Episcopulu Caransebesiului Ioanu Popasu, care prin congresulu Metropoliei gr. or. romane convocatu la Sabiiu pre 26 Oct. a. c. cu majoritatea voturiloru fu alesu la 1 Nov. a. c. de metropolitu gr. or. romanu in puterea dreptului Meu reg. reservatu in § 157 p. 13 alu Stat. org. congresualu, nu amu aflatu de a-lu intari in acesta demnitate de metropolitu. Dreptu acea indrumezu pre ministriulu Meu ung. de culte si instructiune publica, ca aduncendu acésta resolutiune a Mea la cunoscinti'a numitului congresu, pre acel'a se-lu provóce la o nóua alegere de metropolitu, cu eschiderea candidatului rejicistu.“

Despre care resolutiune preiu. la mandatulu espresu in acesa alu Maj. S. ces. si apost. regesci, pre congresulu metropoliei gr. or. romane lu inscintiezu cu acesa: ca luandu acésta preiu. resolutiune regésca la cunoscintia cu reverenti'a omagiale, ce-i compete, se prefiga terminulu pentru nóu'a alegere, carea cu eschiderea Epului Caransebesiului I. Popasu va fi de a se efeptui pentru scaunulu metropolitanu, remasu in acestu modu in vacantia: acelu terminu in sensulu § 151 din Statutulu org., pentru aducere la cunoscintia Maj. Sele ces. si apost. regesci se mi-lu notifice, si facendu in propri'a sea sfera de activitate dispusetiunile cu referentia la alegere, resultatulu alegerei nóue, ce va sa se efeptuiasca, sa-lu substérna la tempulu seu préinaltei intariri in sensulu § 157 p. 13 din Statutulu org.

In Budapest'a la 22 Nov. 1874.

Augustinu Trefort.

Préinalt'a resolutiune regesca atatu in testulu originale, catu si traducere, congresulu o a ascultatu, in semnu de omagiu, standu in picióre.

Dep. Cosm'a face propunerea, cá rescriptulu sa se dea unei comisiuni, carea sa se aléga anume, si carea sa aduca in siedinti'a prossima unu reportu in privinti'a meritória a obiectului.

Propunerea se primesce.

La propunerea presidiului se alege comissiunea din urmatorii: Prot. I. Ratiu, Ioanu Pesteanu, si I Befesiu, Dr. Ioanu Borci'a, Dr. Alesandru Mocioni, Diamandi Manole, I. Ianculescu, P. Cosm'a si Ioanu P. Desseanu. Cu acesta siedinti'a se inchide si cea urmatória se anuncia pre mane la 11 óre inainte de media di.

(Siedintiele congresuale se tienu din cans'a frigului in sal'a dela „Corón'a Ungariei.“) „T. R.“

Totu intr'acestu Nr. desfatuésce „Teleg. R.“ usarea cuventariloru D. Papiu, ca n'ar fi deajunsu ortodoxe, cá cum ar' fi la pragu ér' ur'a si desbinarea sub stém'a religei, care nu trebue confundata cu interesele comune nationali, cari n'au de a face cu certele.

Dela congressulu-metropolitanu gr. or.

(Siedinti'a tienuta in 17 Nov. st. v.)

Reportulu comissiunei de 9, instituite pentru aducerea unui proiectu despre atitudinea congressului facia cu in. rescriptulu reg., prin care se respinge alegerea, se propune in congressu asia:

„1. Congressulu ia la cunoscintia partea prima a rescriptului reg., care respinge alegerea episcopului Popasu si ordoneza una alegere nóua.

2. Congressulu esprima durerea profundu simtita, ca candidatulu seu nu a aflatu aprobarea mai inalta. Cu privire la partea a dóu'a a rescriptului reg., care demanda un'a alegere nóua, si notificare prealabila a dilei de alegere, precum si presentarea ulteriora a actului de alegere, propune comissiunea:

3. In. ministeriu se se insciintieze prin presidiulu congressului, ca notificarea dilei de alegere dupa § 151 alu Statutului org. nu cade in competinti'a congressului, ci a consistoriului metropolitanu si ca acesta a facutu deja notificarea prescrisa. Presentarea noului actu de alegere spre aprobare se intielege de sene si acésta se va indeplini si acumu ca alta data.“

Acestu punctu dede ansa la desbatere la care participara Dr. A. Mocioni, Babesiu pentru proiectulu comissiunei; ér' dd. Stanescu si Dr. Tincu contra acestui proiectu si anume accentuara cei din urma, ca Popasu este metropolitulu canonicu alu basericei gr. or. din Ungari'a si Transilvani'a, si ca, facunduse inca una alegere, amu avé doi metropoliti; prin urmare numai dupa espunerea motiveloru reprobarii séu respingerii alegerei ar' poté trece congressulu la una nóua alegere legala.

Congressulu in fine primesce cu maioritate de voturi proiectulu comissiunei.

Lucrurile in statulu ungurescu mergu din ce in ce spre mai reu, itiele s'au incurcatu asiá de tare incatu in daru se cauta omulu, care se le descurce. Ghyczy, omulu celu popularu, dela care se asteptá mantuirea, scaparea statului din perplesitate, a devenitu odiosu si nesuferibilu, mane poimane elu va trebui se se retraga dela carma, ca-ce dejá au inceputu a arunca sorti pre monstenirea lui, la care candideza capulu partitei stangace Colomanu Tisza, apoi tinerulu Széll, judanulu Weninger si Csengery fostu ajutantu financiariu alu lui Deacu cu ocasiunea impacatiunei dela 1867. Dér' precum dicu foile maghiare, Tisza numai atunci va ajunge la portofoiulu ministrului de financie, candu Ungari'a nu se va sfí de unu conflictu cu cealalta parte a monarchiei, ci va imputernici pre Tisza se cére pentru Ungari'a reducerea quotei, ce dins'a platesce pentru erogatiunile comune. Si domuli din Vien'a paru a fi pregatiti la acésta eventualitate, ca-ce organele loru dicu: „Mai potemu asteptá pana cup'a se va implé.“

Organulu partitei lui Deacu „Pesti Napló“ care pana acum se inchiná neconditionatu tendintieloru sistemului actualu si glorificá orce mesura si institutiune, ce intrá in vigóre si promitéa ore-cari avantagie pentru suprematistatori, a sjunsu acum'a nu numai a recunósce, ca cesa ce s'a facutu pana acum s'a facutu reu, ci ataca cu vehementia totu organismulu de statu. Administratiunea publica o afla mai pre diosu de orce critica, éra justiti'a e miserabile; principiulu despartirei complete a justitiei de administratiune nu e bunu; causele bagatelle, cari asta-di inunda fórurile judecatoresci, trebuescu concrediute organeloru administrative. Asiá se convingu ómenii, candu dau cu capulu de pariete. Tempora mutantur et „Pesti Napló“ mutatur in illis.

Semi-officialulu „Pester Lloyd“ inca nu afla ceva imbucuratoriu in situatiunea de facia. Pre elu -lu prindu fiori reci, candu vede caosulu, in care innóta adroncinat'a maiestate a statului ungurescu, si este tare ingrigitu de resultatulu alegeriloru viitórie. Unirea, solidaritatea si armoni'a au disparutu, partitele nu se mai cunoscu intre sine, intr'o parte si intr'alt'a merge lucrurile anapod'a si nimenea nu asculta. Numitulu organu provóca si conjura pre parintii patriei, cá mai inainte de alegeri se caute a se lamuri in parlamentu.

— In 29 Noembre deputatii unguri din Transilvani'a au tienutu o conferintia in localitatea lui Gabrielu Kemény, la care au participatu toti, fara diferintia de partita. Cu acésta ocasiune s'a decisu unanimu, cá in causele speciali transilvane, deputatii transilvani se procéda solidariu si fara diferintia de partita se nisuésca a-si validitá impreuna infiintí'a. Si aceste cause speciali transilvane ar' fi: referintiele urbariali, luarea causeloru bagatelle din competinti'a fórurioru judecatoresci si concrederea loru organeloru administrative, prestatiunile de desdaunare si rescumperarea pamentului, causele montanistice si darea comitatense, si de casa. — Noi sciamu, ca ungurii au decretatu uniunea Transilvaniei cu Ungari'a, inse precum vedemu, chiaru dinsii vinu acum si ne scotu din retacire, dorendindu-ne, ca ceea ce s'a facutu a fostu numai o gluma, cá se nu dicemu copilaria.

Contii si baronii nu incéta a scrie in favorulu infiintiandei „nóue partite maghiare“ in Transilvani'a. Asiá d. e. cont. Dominicu Teleki scrie in unulu din numerii lui „Kelet“: Pre tóta diu'a ne vinu partisani cu gramad'a, industriasii si comercianti ne inunda. Si nice nu este usioru a castigá pre compatrioti, candu le spunemu, ca scopulu partitei nóstre este: Sustienerea Ungariei si a natiunei maghiare, pre langa respectarea nisuintieloru celorulalte natiuni collocuitórie, cari nu ataca preponderanti'a natiunei nóstre si ide'a de statu maghiaru. Si spre a ajunge acestu scopu ne revoltamu contra celoru nóue ministerie cu apparatele loru, contra legiuirii de functionari, contra unui

parlamentu, ce inghite pre fia-care anu cate 1.200,000 fl. Ceremu schimbarea sistemului, restabilirea ecuilibriului. Credemu ca este mai usioru a reduce salariulu officialiloru de tóte categoriele, decatu a incarcá cu dari grele poporulu contribuentu." Boierii sciu, ca cu cleiu se prindu passerile.

— Totu in obiectulu acest'a s'a tienutu dilele aceste o conferintia in Csekelaka, unde cei adunati au combatutu mai inainte de tóte numirea de „partita maghiara," dupa acesa a stabilitu, a nu violá uniunea cu Ungari'a, a primí in sinulu seu si cetatieni de alta limba si nationalitate, déca nisuintiele acelor'a nu suntu indreptate contra intregitatii statului si nu voru tiode a luá supremati'a din man'a ungurului. In schimbu pentru acést'a ungurii séu mai bine ciocoii unguresci voru nisuí din tóte poterile a multiami pre nationalitati. — Precum vedemu, ciocoii vreau se linga, ce au scuipitu. Inse munti de auru de ne-aru promite ei, nu ne voru mai póte amagi. Franga -si gutiulu, sparga -si capulu intre sine, noi vomu sci se portamu grige de necesurile nóstre.

Una limba batjocorita.

Una limba póte se esiste, desi poporulu, care o a vorbitu, nu mai esiste, nu mai traiesce; esemplu avemu limb'a latina si gréca. Popórale, cari au vorbitu aceste limbe, au disparutu de multu de pe faci'a pamentului, si totusi ele traiescu, nu numai, déra, fiendu-ca popórale respective -si redicasera cultur'a limbei la culmea cea mai inalta, popórale mai nóue studiau si studiaza aceste limbe, cá pre stari, in cari suntu depuse fructele capacitatiloru celoru mari.

Poporulu inse, a carui limba a pieritu, nu mai traiesce, nu mai póte trai, pentru-ca ceea ce -lu face cá atare — poporu — este limb'a, si indata ce si-a pierdutu limb'a, si-a perdutu si esistinti'a. De aici vine, ca dela inceputulu lumei si pana va mai trai poporu pre pamentu, tóte popórale se alipiesu si se voru alipí de limb'a loru materna.

Ast'a alipire catra limba a doveditu-o in tóte tempurele mai alesu romanulu, ca-ce dela descalecarea lui in Daci'a au trecutu 1770 de ani, unu tempu fromosu acest'a; cate popóra n'au aparutu si disparutu pe langa romani, ér' elu a remasu, sta si va stá cá stanc'a in munte, ca e verde cá stegiariulu, si si déca móre -i cresce frundia verde la capu; de unde fórte bene insémna Bonif.: ca romanulu s'a luptatu mai multu pentru limba de catu pentru viatia.

Prin cate calamitati a trecutu limb'a romana, cum, de cate-ori si prin cine a fostu ea amenintiata cu perire, acést'a cade in sfer'a literaturei romane; noi cesti de acum avemu datorintia a inregistrá pentru venitoriu tentatiunile contemporane, cari tientescu la nimicirea limbei.

Acestei datoriutie sacre pentru fia-care romanu eredu a satisface, candu veniu a inregistrá o astufelu de fapta, prin carea limb'a romanésca este espusa capricieloru straine, este obiectulu de batjocura; si, durere! acésta fapta este aprobata de locuri inalte, inalte de unde nu se póte dá apellatiune, numai gratia.

Dér' se venimu la lucru.

Prin anii 1869—70, anii de revolutia pe terenulu invetiamentului ungurescu, tóte comitatele, tóte orasiele mai de Domne ajuta, strigan in gur'a mare, ca regimulu se le faca scóla poporale, preparandia, scóla reale si mai scie D-dieulu tatalu inca ce? La alarmulu acestu generalu se trezira din somnulu letargicu si dd. din comitatulu Unidórei si-in specia cei din capital'a comitatului, din Dev'a; si asia, cam cu ochii urdurosi si somnurosi — fugira in susu fugira in josu, strigandu, ca si loru le trebue scóle de cele mai susu pomenite.

Poternicii de susu -i intrebara: cu ce poteti ajutá caus'a scolaria? Atunci se sterséra mai bene la ochi si se pusera pe cugete — mai alesu ungurii — ca-ci mergundu colo in susu s'au desteptatu cu totulu din somnu, audiendu, cam care ar' fi scopulu scóleloru acestoru multe, dér' apoi ei pucini $^1/_4$ din populatiunea comitatului, ce se póta promite, candu acasa abia aveau alta, pre langa cei siepte pruni. Asia dér', ce e de facutu? Trebue intielesu cu maioritatea comitatului, cu romanii, si se contribuimu si noi cera, ca dóra comitatulu Unedórei a fostu restitu, — atunci, candu traiesá din sudórea tieranului.

Svatulu se incepe, apoi romanii inca s'au tote svatuitu, — firesce romanesce, asia catu acuma scarpinandu-se in capu -i manca fruptulu si -l bén sucululu — pana ungurii i-au adusu acolo catu s'au inroitu se platésca 2% de dare directa pentru o edificanda scól'a reale. Se dice, ca intielesulu a fostu asia, ca propunerile voru fi pariteticе; dóra acést'a a fostu numai intielesu si nu conclusu in scrisu, ca romanulu e prea lesne credetoriu, si apoi de regula totu mereu se insiala: asia o pati si aci. Ungurilloru nu le au trebuitu alta, decatu conclusulu acesta si indata fugira la domnii de susu, asecurandui de 2% de dare directa. Acestia indata pusera in lucrare infiintiarea scólei reale. Candu sosi se se incépa prelegerile, professori pentru propunerea romana nici cá in palma; deci ér' se incepú svatulu si atata svatuira, pana candu romanii, se invoira, dicundu ca se indestulescu, déca limb'a romana se va acceptá cá studiu estraordinariu la acésta scóla. Nó, apoi **mai dica** cineva, ca romanii din comitatulu Unedórei nu suntu patrioti buni, $^0/_0$ din populatiune, cu banii loru tienu scóla pentru cultur'a ungurésca, cantandu in trimbitie si chimvale beneresunatórie, **ca si limb'a romana** a ajunsu **studiulu estraordinariu** la scól'a reale din Dev'a. Deci numai decatu au recomendatu si prof. pentru acésta „catedra" firesce romanu, care se si intari cu o leafa „tocma de 200 fl. v. a.," precandu professorii ordinari au o leafa „numai" de 1400 fl. v. a. Deci cu ajutoriulu lui Ddieu se incepura prelegerile. In decursu de doi ani romanulu a platitu cele 2% regulatu, din cari s'a inchiriatu localitate si acesa s'a provediutu cu mobilele necessari, ér' posessorii cei mai marisiori, cu deosebire fiscul a negatu cele 2%; asia dér' dupa doi ani vine regimulu si dice, ca cele 2% se nu se mai pretinda dela nime, ca va sustiné elu scól'a, comitatulu se procuredie numai localitate pentru invetiamentu si prima mobilare.

In catu pentru limb'a romanésca se propunea de prof. romanu si s'a propusu pana la finea lui Iuliu a. c. Cu inceputulu anului scolasticu 1874/5 prof. romanu s'a redicatu din postulu seu, din ce causa, acést'a póte nece elu nu o scie, necum se-o sciu eu, si s'a inlocuitu cu unu „unguru," bene se bagamu de séma, cu unu unguru, care a invetiatu, candu a fostu copilu póte dela servitóre vre-o cateva cuvente romane reu pronunciate si acest'a acum e professoriu de limb'a romana; acest'a propune limb'a romana gramaticesce, si acest'a, bene se ne insemnamu, e denumitu de inaltulu ministeriu de cultu si invetiamentu.

Éta dér' batjocur'a batjocureloru. Acést'a procedura póte va fi unu pasu spre a casá cu totulu limb'a romana; dér' mai bene ar' face, decatu se-o batjocurésca asia, dupa cum o batjocuescu.

Acum vine rondulu la conducatorii din comitatu, acum trebue se dica: „Sai ca-i periclu," si óre ce voru face apoi? De buna séma ér' voru dice: ce se faci, in contra torentelui nu te poti opune. Dér' rusinea rusineloru, cá unu comitatu romanu se nu -si aiba scól'a reale romana, ci se se lasa insielatu de insielatorii seculari!!!

Cominiu.

Mesagiulu Domnitoriului Romaniei:

Domniloru Senatori!

Domniloru Deputati!

Deschidu asta-di cea de antaiu sesiune a Senatului reinoitu in terminulu fixatu de constitutiune si totu-odata a patr'a si cea din urma sesiune ordinara a Adunarii Legislative.

Acestu fapta insemnatu nu s'a potutu indeplini de catu prin bun'a intielegere ce a domnitu intre Poterile Statului. Elu este o dovada, ca Tér'a a dobenditu consciinti'a trebuintieloru sale reale si ca inaintéza cu maturitate in desvoltarea morala si economica.

Relatiunile nóstre cu Poterile straine continua a fi si in anulu acest'a din cele mai multiumitóre. Interessele Statului Romanu nu potu de catu se castige prin practic'a politicei nóstre esteriore basata numai pre legalitatea tractateloru si respectarea drepturiloru.

In ceea ce privesce armat'a, constatatu cu multiumire progresele facute.

Repeditiunea, cu care in tómn'a acést'a o parte a ei a potutu fi concentrata pe Ialomiti'a, precum si marsiurile si manevrele ce s'au esecutatu si la care am avutu satisfactiunea a vedé asistandu si representantii celoru mai multe armate straine, dovedescu, ca Tér'a se afla pe calea unei bune organisari militare si ca nu are a se cái de jertfele ce aduce pentru dens'a.

Dorobantii, acestu poternicu elementu militariu, care prin recrutarea anului curentu s'au infiintiatu in tóta tiér'a, au sratatu din nou cu cata inlesnire poporulu romanu póte fi deprinsu la arme, si ce suntemu in dreptu a astepetá dela armat'a teritoriala.

Asemenea s'a potutu vedé, chiaru din primulu anu alu organisarii, resultatele ce artileri'a judetiana, creata prin legea dela 12 Martie 1874, promite pentru viitoriu.

O mesura nu mai pucinu bine-facatória, luata de Guvernulu Meu si care merita a fi semnalata Domneloru Vóstre, este introducerea exercitieloru militare obligatorie in scólele publice.

Legea de recrutare din 1864 ne mai fiindu in armonia cu reformele introduse in organisarea armatei, Guvernulu Meu Ve va presentá, chiaru in acésta sesiune, o nóua lege de recrutare, bassta pe principiulu servitiului militariu obligatoriu si personalu pentru totu terenulu validu.

Domniloru Senatori si Domniloru Deputati, in urm'a modificariloru introduse de Domniile Vóstre in legea comunala, consiliile comunale s'a reinoitu si alegerile s'au facutu in tóta tiér'a in cea mai deplina linisce. Catu pentru comunele rurale in decursbi, Domniile Vóstre veti poté vedea, din tabloulu ce vi se va infacisiá, nóuele circumscriptiuni fixate provisoriu de consiliulu Meu de ministri. Din acestu tablou resulta, ca numerulu comuneloru rurale s'a redusu mai la diumetate.

Guvernulu Meu a luatu tóte mesurile necesare pentru ca, prin regulamente, instructii si prin o decsebita priveghiare, legea pentru organisarea servitiului sanitariu, votata de Domniile Vóstre in sesiunea trecuta, se se aplice stricta in tóta intinderea tierei.

O conferintia medicala internationala s'a intrunitu vér'a acést'a la Vien'a. Romani'a a luatu parte la lucrarile ei, si Guvernulu Meu este in ajunu de a incheiá dóue conventiuni medicale cu Statele ce au participatu la acea conferintia.

Prin legea votata in sesiunea trecuta pentru marginirea epizootiiloru, s'a potutu opri indata intinderea bólei de vite in unele judetie unde se ivise.

Si in anulu acest'a Guvernulu romanu a fostu representatu la comisi'a internationala permanenta de statistica, ce s'a tienutu in vér'a trecuta la Stockholm.

Serviciulu telegraficu si postalu continua a se intiude si a se imbunatati Conventiunile cu Rusi'a si cu Serbi'a, votate de domniile vóstre in sesiunea trecuta, s'au pusu in aplicatiune.

Guvernulu Meu Ve va supune in curandu, spre ratificare, noulu tractatu postalu internationalu incheiatu (la 9 Octobre trecutu) la congressulu dela Bern'a, la care representantulu nostru a luatu parte impreuna cu delegatii celorulalte State.

Legislati'a nóstra administrativa este departe de a fi completa, si Guvernulu Meu Ve va presentá, in acésta sesiune, proiectele de legi pentru organisarea ministeriului de interne, catu si pentru administrarea judetieloru. In urm'a modificarii legii comunale si a reducerii numerului comuneloru rurale, este neaperatu a se reduce si numerulu de plasi si a se face intinderea circumscriptiiloru actuale mai in reportu cu numerulu si intinderea comuneloru rurale.

In ramulu Agriculturei, Comerciului si Lucrariloru Publice, Guvernulu Meu a cautatu a indestuli, in marginile midiuloceloru votate, cerintiele

cele mai simtite. O espunere generala a ministrului Meu Ve va pune in positie de a cunósce cu deamenuntulu starea lucrariloru.

Unu consiliu specialu de Agricultura, Comerciu si Industria se va creá in curendu, care compusu din persóne competinte, va fi chiamatu a -si dá parerea asupr'a mesuriloru de luatu pentru desvoltarea acestoru midilóce de avutia nationala.

Guvernulu Meu se ocupa cu studiarea basseloru unei sisteme rationale de irigatiuni, a carei realisare treptata va fi un'a din cele mai mari binefaceri pentru vitoriu. Totu-odata se afla in studiu si crearea institutiuniĭ de credite agricole precum si unu proiectu de lege asupr'a minelor, si acel'a pentru punerea in aplicare a noului sistemu de mesuri si greutati.

Lucrarile de poduri si siosele s'au condusu cu activitate si multe lacune s'au implinitu.

Veniturile drumuriloru de feru si in anulu acest'a au mersu crescendu si au intrecutu cu multu prevederile bugetare.

Studiile pentru nóuele linii votate de Domniile Vóstre se voru terminá in curendu si in chiaru acésta sesiune vi se voru presentá proiectele de legi relative la esecutarea loru. Er' calea ferata dela Pitesci la Vêrcierov'a, ale carei lucrari suntu fórte inaintate, se va dá in circulatie la terminulu prevediutu, si astfeliu se va realisá un'a din cele mai mari opere ale timpuriloru nóstre in Romani'a.

Din esperienti'a de 9 ani, de candu este pusa in lucrare legea asupr'a Instructiunii, s'au potutu constatá neajunsurile ei. Scólele elementare ceru o mai buna preparare a invetiatoriloru loru, prin institute normale anume destinate la acést'a. Invetiamentulu secundariu trebue se primésca o directie mai reala, pentru cá se póta corespunde trebuintieloru unei Tieri, ale carei legitime aspiratiuni in viitoriu suntu in parte intemeiate pe desvoltarea ei economica. Ér' facultatile, pe langa cultur'a abstracta a sciinteloru ce le este incredintiata, voru indeplini si scopulu practicu de a dá Statului inaltii functionari ce -i trebuescu, si unu corpu profesioralu bine preparatu pentru scólele secundare.

In tóte aceste privíri proiectulu de lege speciala asupr'a invetiamentului publicu, ce vi se va presentá de Guvernulu Meu si de care veti avea a ve ocupá in chiaru acésta sesiune, este menitu a introduce imbunatatirile reclamate de timpulu presentu.

Asemenea vi se supune unu decsebitu proiectu de lege, elaboratu de St. Sinodu, pentru organisarea Seminarieloru, punendu-se astfeliu in lucrare prescrierea articiului 26 din legea pentru alegerea Metropolitiloru si Episcopiloru Eparhioti cum si a constitutirii Santului Sinodu.

Prin reform'a Codicelui penalu, pe care a-ti votat'o in sesiunea trecuta, o simtita imbunatatire se vede in aplicarea justitiei.

Dupa nóue luni abia de experientia, acésta lege a datu resultate atatu de decisive in catu a justificatu tóte asteptarile si a inlaturatu tóte temerile esprimate in privinti'a ei.

Remane numai, cá prin reorganisarea juriului se indeplinimu unu nou progresu, facandu cá infractiunile cele mai periculóse se gasésca acelasi represiune sigura, care lovesce astadi faptele mai pucinu criminale.

Revisuirea legiloru civile v'a preocupatu de asemenea cu dreptu curentu. O comissiune a fostu numita dupa votulu Domniiloru Vóstre pentru a studiá si elaborá unu proiectu de indreptare a procedurei nóstre civile. Comissiunea a lucratu, in parte, proiectulu, ca care a fostu inaintatu. Chiaru in sesiunea actuala ministrulu justitiei Ve va presentá articulii privitori la judecatoriile de plasa, a caroru reformare speramu, cá va aduce insemnate imbunatatiri in ramura a justitiei, care privesce partea cea mai numerósa a populatiunii.

Pe langa necesitatea de a complectá si lamuri legile, cunóscuti fórte bine importanti'a ce are alegerea personalului chiamatu a le aplicá. Timpulu a sositu pentru a se cere dela acei, cari aspira la inalt'a misiune de magistratu, conditiuni de admisibilitate mai precise. Senatulu, inca din sesiunea din urma, a votatu unu proiectu de lege pentru acestu scopu. Amu tóta speranti'a, ca Adunarea Legiuitórie, in sesiunea actuala se va ocupá la randulu seu de o lege atatu de neaperata.

Domniloru Senatori si Domniloru Deputati!

Amu constatatu cu o via satisfactiune mersulu regulatu alu affaceriloru tesaurului publicu, multumita legiloru financiare ce a-ti votatu in cursulu acestei legislaturi. Ministeriulu de Finantie a potutu respunde cu exactitate si fara cea mai mica intardiare la tóte indatoririle sale. Din situati'a detaliata ce Vi se va supune veti luá cunoscintia de starea financiara in care ne aflamu in tóte amanuntele ei, si veti constatá totu-deodata, ca greutatile ce ne amenintiau in aplicarea bugetului anului curentu se potu considerá cá invinse.

Bugetulu inse alu anului 1875, care se afla impovaratu cu anuitatea drumului de feru Pitesci-Vêrcierov'a si cu alte chieltueli, parte adaugate cu ocasiunea votarii lui, parte cerute acum, precum si acoperirea datoriei contracta prin bonuri de tesauru, conformu voturiloru Domniiloru Vóstre, trebuie se faca obiectulu primei Domniiloru Vóstre ocupatiuni.

Proiectele de legi privitórie la codicele forestieru si la infiintiarea unei banci nationale de scomptu si circulatiune, proiecte supuse de mai multu timpu Adunarii deputatiloru, suntu asemenea de o necesitate de antai'a ordine. Mai cu sému distrugerea padurioru, prin defrisiarea loru nemarginita, a ajunsu a fi unu faptu ingrigitoriu. Elu a produsu o perturbare simtita in fenomenele climaterice ale Tierei, perturbare ce s'a si restrinsu asupr'a agriculturei si o amenintia. Domniile Vóstre nu Me indoiescu, ve-ti chibzui asupr'a mesuriloru necesare spre a combate acestu periculu.

In anulu 1871, in momentulu antaiei Domniiloru Vóstre intruniri, greutatile financiare erau destulu de ingrigitórie. Domniile Vóstre a-ti potutu se le invingetí, Veti sci si asta data, inainte de a Ve despartí, p asigurá continuarea mersului regulatu, in care au intratu financielele nóstre.

Domniloru Senatori! Domniloru Deputati!

Patriotismulu, cu care in sesiunile trecute ati conlucratu cu Guvernulu Meu la reformele cerute in administrati'a interna a Statului, la regularea financieloru si la intinderea relatiiloru lui exteriore, si prin care ati castigatu drepturi la recunoscinti'a Tierei, Mi da temeinic'a incredere, ca veti continuá oper'a inceputa si ca veti ajutá, si in acéste sesiune, ministeriulu Meu in conducerea Romaniei pe calea unui progresu pacinicu, dér neintreruptu si hotaritu.

Dumnedieu se bine-cuvinteze lucrarile Domniiloru Vóstre!

CAROLU

Presiedintele consiliului ministriloru si ministru de interne, L. Catargi.
Ministrulu financieloru, P. Mavrogeni.
Ministrulu resbelului Generalu I. Em Florescu.
Ministrulu affaceriloru straine, B. Boiescu.
Ministrulu justitiei, Al. Lahovari.
Ministrulu agricultarei, comerciului si lucrariloru publice, G. Gr. Cantacuzino.
Ministrulu cultelor si alu instructiunii publice, T. Maiorescu.

Nr. 1922.

Bucuresci, 15 Noembre 1874.

Inscriptiunile si numele sculptate in mormor'a Statuei lui

Mihaiu Eroulu, in Bucuresci

in partea fecei principali a monumentului:

MIHAILU VOIVOD QUELLU VITEAZU
DOMNU ALLU TERREI ROMANESCI SI ALLU MOLDOVEI
DOMNESCU LOCU-TIITORU SI
CAPITAN GENERAL IN PRINCIPATELE ARDEALULUI LA
1593–1601.

Apoi pe o parte a socluiui lateralu se afla urmatóriele inscriptiuni:

GIURGIU	MDXCIV	CĂLUGĂRENI	MDXCV
CET. DE FLOCI	MDXCV	TARGOVISTE	MDXCVI
BUSCIUCU	MDXCIV	CAST. S. GEORGE	MDXCVI
DARSTORU	MDXCV	GURGUITI	MDXCIX
SERPATESTI	MDXCIV	NICOPOLIS	MDXCIX
PUTINEU	MDXCIV	CHISELET	MDXCIX
STANESTI	MDXCIV	VIDINU	MDXCVI
HARSOVA	MDXCV	SIBIU	MDXCIX
TURTUCAIA	MDXCIX	ALBA IULIA	MCXCIX
BRAILA	MDXCV	SUCEVA	MDC
NICOPOLIS	MDXCVIII	HOTINU	MDC
		GOROSLEVU	MDC

Éra pe partea socluiui despre resaritu se afla inscrise aceste nume:

BANU MIHALCEA	MARZEA CEL MARE
RADU BUZESCU	POPA STOICA FARCASANU
STROE BUZESCU	ALBERT KIRALY
FREDA BUZESCU	BABA NOVACU
RADU CALONFIRESCU	CAPITAN COCE
BANU MANTA	MARZEA CELU MICU
BANU UDREA	CAPITAN VFLISCU
VORNICU DUMITRU	GHEORGHIU RATIU
STEFAN RASVAN	LECA AGA

Noutati diverse.

— (Cas'a lui Kossuth). Unulu dintre corifeii partitei din stang'a estrema a camerei Ungariei, Danielu Irányi, a publicatu dilele trecute unu appelu, prin care róga pre maghiari a da fiecare denariulu, spre a cumperá pentru Kossuth o casa pre territoriulu Ungariei, cá astfeliu marele exilatu se póta obtiené dreptulu de alegatoriu si de a fi alesu. In urm'a acestui appelu, betranulu Alessandru Csanády a oferitu spre acestu scopu o casa in oppidulu Hajdu-Szabozló in Ungari'a, precum si stat'a pamentu, catu se recere pentru cá cineva se póta avé dreptu de alegere si de a fi alesu. Totu-odata acestu domnu dechiara a suportá si spesele de transcrierea acestoru realitati pre numele lui Kossuth, cari spese inse se voru poté acoperí, precum dice Irányi, din sum'a de bani, ce s'a adunatu pana acum. — De buna sama Irányi a facutu si esecutatu acestu planu in contielegere cu Kossuth, care se vede a avé de cugetu se nu lipsésca din acea sesiune a dietei maghiare, in decursulu careia se va face revisiunea pactului dualisticu, din care motivu alegerile dietali din vér'a venitória suntu de mare insemnetate. Auditi!

— Carolu I. Domnitoriulu Romaniei a facutu societatii literarie „Petru Maioru“ din Pest'a o donatiune de 100 franci.

— Dupa scirile mai nóue ce le avemu dela Sibiiu nóu'a alegere de metropolitu va avé locu astadi Mercuri in 2 Decembre st. n.

— (Ungurii din Bucovin'a.) Diurnalistic'a maghiara se ocupa de unu timpu in cóce cu mare zelu de sórtea unguriloru din Bucovin'a. Mai dilele trecute cetiramu nisce apeluri catra publiculu maghiaru pentru ajutorarea aceloru frati ai loru, cari sunt espusi perirei in sinulu elementeloru straine din Bucovin'a, éra acum vedemu, ca cestiunea a trecutu cu totulu in altu stadiu, domnii unguri voiescu nu numai a ajutá pre fratii loru din Bucovin'a, ci au de cugetu chiaru de a-i redicá de acolo, de a-i aduce in Ungari'a cea mare si de a colonisá cu dinsii domeniele statului, adeca pustele erariali din Ungari'a. Spre acestu scopu comitatele Pest'a, Pilisiu si Sioltu voru presentá camerei deputatiloru o petitiune, in care se dice: „Ar fi unu pecatu neertatu, déca tier'a ar remané indiferenta si ar lasá se se prepadésca atati'a unguri, precum a lasatu de s'a prepaditu si coloniele ungaresci din Basarabi'a . . . in cercurile guverniali de mai multe ori s'a ivitu cestiunea colonisarii domenieloru erariali, si unii erau de parere a se aduce, spre acestu scopu, colonie germane. Acésta cestiune s'ar resólve intr'unu modu mai fericitu, daca domniele erariali s'aru colonisá cu fratii maghiari din Bucovin'a; prin acést'a s'ar ajunge unu scopu indoitu: natiunea maghiara, care si asiá este mica la numeru i s'ar scapá din gur'a peririei 30 de mii de fii, éra pre de alta pamentulu maghiaru ar castiga totu atate mii de muncitori.“

Cursurile

la bursa in 1 Dec. 1874 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 24½	cr. v. a.	
Napoleoni	—	—	—	8 „ 98	„ „
Augsberg	—	—	—	105 „ 80	„ „
Londonu	—	—	—	110 „ 25	„ „
Imprumutulu nationalu			—	74 „ 55	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			69 „ 25	„ „	
Obligatiunile rurale ungare			77 „ 75	„ „	
„ „ temesiane			77 „ —	„ „	
„ „ transilvane			75 „ 30	„ „	
„ „ croato-slav.			79 „ —	„ „	
Actiunile bancei	—	—	997 „ —	„ „	
„ creditului	—	—	243 „ —	„ „	

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea i Cu tiparulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.